Nr. 23. 1931.

GAZETA URZĘDOWA

POWIATU KATOWICKIEGO

Wychodzi tygodniowo. — Cena prenumeraty kwartalnie 3 złote. — Cena pojedynczego numeru 30 groszy.
Przyjmowanie ogłoszeń w Redakcji, gmach Wydz. Pow. pokój 36
Redaktor: Franciszek Bąk st. insp. Wydz. Pow., tel. 148, 149, 2619.

KATOWICE, sobota, dnia 6 czerwca 1931 r.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Zarządzenia władz.

OBWIESZCZENIE
Ministra Skarbu
z dnia 26 maja 1931 r.
o wartości jednego grama czystego złota.

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97 poz. 855) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 28 listopada 1927 r. w sprawie ustalenia trybu ogłaszania wartości złota (Dz. U. R. P. Nr. 109 poz. 932) ustalam na miesiąc czerwiec 1931 roku wartość jednego grama czystego złota na pięć złotych 92,44 grosza.

Kierownik Ministerstwa Skarbu:
(—) Ignacy Matuszewski.

(Przedruk z Monitora Polskiego Nr. 123 z dnia 30. V. 1931 r.)

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Pracy i Opieki Społecznej
z dnia 12 maja 1931 r.
w sprawie przyznania prawa do zasiłków częściowo zatrudnionym robotnikom niektórych zakładów pracy w Województwie Śląskiem.

Na podstawie art. 3-go ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 650) na wniosek Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia zarządzam co następuje:

§ 1. Przyznaje się w okresie od dnia 1 do 31 maja 1931 r. prawo do zasiłków tym częściowo zatrudnionym robotnikom zakładów pracy:

1) „W. Fitzner" Sp. z ogr. odp.—Fabryka Kotłów w Siemianowicach,
2) Sp. Akc. „Ferrum" w Katowicach II,
3) huta „Laura" w Siemianowicach,
4) huta „Bismarck i Falva" w Wielkich Hajdukach,
5) huta „Hubertus" w Łagiewnikach,
6) huta „Marta" w Katowicach,
7) huta „Baildon" w Katowicach,
8) huta „Królewska" w Królewskiej Hucie,
9) huta „Silesia" w Paruszowcu,
10) huta „Zjednoczona Królewska i Laura" w Królewskiej Hucie,
11) huta „Pokój" w Nowym Bytomiu,
12) huta „Zgoda" w Zgodzie,
13) „Zakłady Hohenlohego" w Wełnowcu,
14) „Rybnicka Fabryka Maszyn" Sp. z ogr. odp w Rybniku,
15) „Fitznerowska Fabryka Śrub i Nitów" Sp. z ogr. odp. w Siemianowicach,
16) „Elevator" Fabryka Maszyn, Odlewnia Stali i Konstrukcyj Żelaznych S. A. w Katowicach,
17) Fabryka Maszyn „Transport" w Wielkich Hajdukach,
18) „Godulla" Sp. Akc. — Szyb Godulla w Chebziu,

19) „Godulla" Sp. Akc.—kopalnia „Lithandra„ w Nowym Bytomiu,

20) „Godulla" Sp. Akc. — Szyb „Gotthard" w Chebziu,

21) „Gótobur" Górnośląskie Tow. Budowy Rurociągów — Sp. z ogr. odp. w Tarnowskich Górach,

22) „Giesche" Fabryka Porcelany Sp. Akc. w Katowicach II,

23) „Polskie Tow. Elektryczne" Sp. Akc. w Katowicach,

24) „Sam" Sp. Akc. Münstermann" — Odlewnia Żelaza i Bronzu, budowa maszyn i armatur w Katowicach,

25) M. Adler i J. Panowski—Sp. z ogr. por.— Odlewnia Żelaza i Fabryka Maszyn „Huta Pawła" w Żorach,

26) „Fabryka Mäszyn Górniczych" — Tow. z ogr. por. w Katowicach III,

27) Kopalnia Ks. Pszczyńskiego „Zjednoczona Brade" — Oddział ruchu II w Gostyniu,

28) „Vereinigte Deutsche Nickelwerke" Sp. Akc. w Paruszowcu,

których zarobek tygodniowy nie przekracza z powodu ograniczenia produkcji pełnego umówionego zarobku za 1, bądź 2, bądź 3 dni pracy.

Wysokość zasiłku dla tej kategorji robotników określi, stosownie do ustępu 2-go art. 3-go ustawy z dnia 18 lipca 1924 r., Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) Hubicki.

(Przedruk z Dziennika Ustaw Rz. Pol. Nr. 47, z dnia 20. V. 1931 r.)

Komunikaty.

Z Ministerstwa Skarbu.

W związku z wejściem w życie polsko-niemieckiego układu waloryzacyjnego, podpisanego w Berlinie dnia 5 lipca 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 19 — 1931 r. poz. 106), Ministerstwo Skarbu komunikuje, że w myśl art. 18 tegoż układu obywatele polscy mogą już obecnie zgłaszać wnioski o wypłatę zwaloryzowanych należności z tytułu zawartych z niemieckiemi zakładami umów ubezpieczenia na życie, z wyjątkiem umów, objętych postanowieniami art. 21 tegoż układu (patrz niżej p. a.). Sporządzanie i zgłaszanie wniosków winno odbywać się według zasad poniżej podanych.

1) Wniosek winien być sporządzony w dwóch językach (polskim i niemieckim) oddzielnie dla każdej polisy, ściśle według następującego wzoru:

Wniosek o wypłatę gotówkową roszczenia z umowy ubezpieczenia na życie stosownie do art. 18 Polsko-niemieckiego układu waloryzacyjnego z dnia 5 lipca 1928 r.

(Antrag auf Barauszahlung des Lebensversicherungsanspruchs gemäss Artikel 18 des Deutsch-polnischen Aufwertungsabkommens vom 5 Juli 1928).

1. Nazwa Towarzystwa, figurująca na polisie:
(Name der Gesellschaft, die auf der Police angegeben ist).

---

2. Numer polisy.
(Nummer der Police).

---

3. Nazwisko i imię ubezpieczającego.
(Name des Versicherungsnehmers).

---

4. Wysokość sumy ubezpieczenia z podaniem waluty.
(Höhe der Versicherungssumme unter Angabe der Währung).

---

5. Nazwisko, imię i dokładny adres wnioskodawcy.
(Name und genaue Adresse des Antragstellers).

---

6. Data śmierci osoby ubezpieczonej, o ile wypadek śmierci zaszedł.
(Falls der Todesfall bereits eingetreten ist, an welchem Tage).

---

7. Uzasadnienie roszczenia (uposażony, spadkobierca, nabywca i t. p.).
(Wie wird der Anspruch begründet (Bezugsberechtigung, Erbgang, Abtretung, Verpfändung usw.).

---

8. Inne dane, jeżeli numer polisy nie może być podany.
(Andere Angaben, falls die Nummer der Police nicht angegeben werden kann).

Załączniki:
(Beilagen):
Miejscowość, data, podpis:
(Ort, Datum, Unterschrift):

Uwaga: Polisę, względnie świadectwo zastawowe należy o ile możności dołączyć do wniosku. Die Police oder bei Policedarlehen der Hinterlegungsschein sind dem Antrag möglichst beizufügen.

2) W celu uniknięcia zbędnej korespondencji, wstrzymującej wypłatę należności, należy wypełniać poszczególne rubryki wniosku w języku polskim i w nawiasach w niemieckim.

3) Do wniosków należy dołączyć urzędowe

poświadczenie obywatelstwa polskiego osoby uprawnionej do roszczenia, podpisanej pod wnioskiem, wystawione w roku bieżącym przez Starostwo. Nadto w przypadkach śmierci osoby ubezpieczonej zaleca się złożenie oprócz polisy, wzgl. dowodu zastawowego, także złożenie urzędowego świadectwa śmierci (metryki śmierci).

4) Wypełnione według powyższego wzoru wnioski, podpisane przez osobę uprawnioną do roszczenia, należy przesłać wraz z załącznikami pod adresem: Ministerstwo Skarbu — Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń, Warszawa, Kopernika 36|40, najpóźniej do dnia 15 listopada 1931 r.

5) Wnioski, nadesłane w terminie, zgodnie z powyższemi wskazówkami, zostaną przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń przekazane odnośnym niemieckim zakładom ubezpieczeń.

6) Wnioski nadesłane po upływie powyższego terminu, oraz wnioski, do których nie będą dołączone poświadczenia obywatelstwa, wystawione przez Starostwa, zostaną zwrócone petentom bez przekazywania ich niemieckim zakładom ubezpieczeń.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu (Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń) zwraca uwagę na następujące okoliczności:

a) Nie należy nadsyłać wniosków o wypłatę należności z tytułu umów, opiewających na marki polskie, noty Kries'a i ruble rosyjskie, oraz tych umów, opiewających na marki niemieckie, które zostały zawarte za pośrednictwem byłych austrjackich oddziałów niemieckich zakładów ubezpieczeń (na obszarze byłego zaboru austrjackiego), ponieważ umowy te nie podpadają pod postanowienia art. 18 układu. Roszczenia z nich będą uregulowane, zgodnie z art. 21 układu przez Rząd Polski w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 kwietnia 1931 roku w sprawie uregulowania roszczeń obywateli polskich do niemieckich zakładów ubezpieczeń z tytułu umów ubezpieczeń na życie, wymienionych w art. 21 polsko-niemieckiego układu waloryzacyjnego z dnia 5 lipca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 235), o czem osoby zainteresowane będą powiadomione osobnem obwieszczeniem.

b) Zgodnie z postanowieniami art. 18 układu, rola Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń ogranicza się jedynie do przekazania wniosków odnośnym zakładom niemieckim, w celu stwierdzenia obywatelstwa polskiego wnioskodawców, a wszelka dalsza korespondencja w sprawie uzupełnienia dowodów oraz wypłat, jak również uskutecznienie wypłat, będą się odbywały bezpośrednio między osobami zainteresowanemi oraz odnośnemi niemieckiemi zakładami ubezpieczeń, które po otrzymaniu wniosków zażądają bezpośrednio od wnioskodawców dalszych dowodów, koniecznych do wypłaty należności.

c) Poszczególne niemieckie zakłady są obowiązane do wcześniejszej wypłaty zdyskontowanej należności przed upływem obowiązującego zakłady moratorjum jedynie w tych przypadkach, kiedy ich plan waloryzacyjny został już zatwierdzony przez władze niemieckie.

d) Przy umowach, które jeszcze nie stały się płatne wskutek zajścia wypadku, przewidzianego umową, przekazanie wniosków o wypłatę jest równoznaczne z żądaniem wykupu i przerywa dalsze trwanie umowy.

e) Osoby zatem, które pragnęłyby umowę utrzymać nadal w mocy lub też odebrać należność po upływie moratorjum, które upływa najpóźniej z dniem 31. XII. 1932 r., bez potrącenia dyskonta, nie mogą obecnie zgłaszać za pośrednictwem Ministerstwa Skarbu (Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń) wnjosku w myśl art. 18 układu waloryzacyjnego. Jednak osobom tym zaleca się bezzwłocznie zgłosić swe roszczenia bezpośrednio do zakładu niemieckiego, z powołaniem się na zamiar utrzymania umowy w mocy lub też zamiar odebrania należności po upływie moratorjum, i z prośbą o uwzględnienie tego roszczenia w planie waloryzacyjnym zakładu. Brak bowiem takiego bezpośredniego zgłoszenia może spowodować utratę prawa do waloryzacji, o ile plan waloryzacyjny zakładu będzie przewidywał termin prekluzyjny dla zgłaszania roszczeń.

(Przedruk z Monitora Polskiego Nr. 118 z dn. 23. V. 1931 r.)

Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych ustalona przez Ministerstwo Skarbu:

Skróty: u. o. s. — ustawa o opłatach stemplowych z dn. 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570).
r. w. s.—rozporządzenie wykonawcze z d. 20 listopada 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 123, poz. 715).

(Dokończenie z Nr. 21)

Z powyższego wynika, że zarówno przy sprzedaży jak przy kupnie (przyjęciu do sprzedaży komisowej) rachunki są wolne od opłaty tylko wówczas, gdy sprzedaż względnie kupno (przyjęcie do sprzedaży komisowej) mieści się w granicach działalności **podstawowej.** Przy sprzedaży uwolnienie od opłaty zależy **nadto** od warunku, że kupujący jest członkiem spółdzielni; natomiast przy kupnie, względnie przy przyjęciu do sprzedaży komisowej jest bez znaczenia, czy sprzedawca (oddający do sprzedaży komisowej) jest członkiem spółdzielni czy nim nie jest.

Przez działalność **podstawową** należy rozumieć wszystkie te czynności, które są **celem** spółdzielni, dla których wykonywania ona została utworzona. Działalności podstawowej przeciwstawiamy działalność **pomocniczą.** Działalność pomocnicza obejmuje wszystkie te czynności, które są **środkami** wiodącemi do osiągnięcia celów spółdzielni, czynności zatem, które muszą być wykonywane w tym celu, aby mogły być wykonane czynności, stanowiące działalność podstawową. Istotę działalności podstawowej i działalności pomocniczej wyjaśniają następujące przykłady:

Rodzaj spółdzielni	*Działalnośś podstawowa*	*Działalność pomocnicza*	*Rachunki wolne od opłat*	*Rachunki podlegające opłacie*
Spółdzielnia spożywców, która według statutu ma na celu zaopatrywanie członków w artykuły pierwszej potrzeby.	*Sprzedawanie członkom artrkułów pierwszej potrzeby*	*Zakupno artykułów pierwszej potrzeby*	*Rachunek stwierdzający należność spółdzielni za towary, sprzedane członkowi*	*1) Rachunek, stwierdzający należność spółdzielni za towary sprzedane osobie, nie będącej członkiem danej spółdzielni;* *2) Rachunek, stwierdzający należność wobec spółdzielni za towary, przez nią zakupione.*
Spółdzielnia, zaopatrująca członków w środki produkcji (maszyny, narzędzia, surowce, nasiona, nawozy sztuczne i t. p.)	*Sprzedawanie członkom środków produkcji*	*Zakupno towarów, które następnie mają być sprzedawane członkom*	*Rachunek stwierdzający należność spółdzielni za towary, sprzedane członkowi*	*1) Rachunek, stwierdzający należność spółdzielni za towary sprzedane osobie, nie będącej członkiem danej spółdzielni;* *2) Rachunek, stwierdzający należność wobec spółdzielni za towaro przez nią kupione.*
Spółdzielnie rolnicze (mleczarskie, jajczarskie i t. p.)	*Zakupno od członków lub przyjmowanie od nich do komisowej sprzedaży produktów rolnych (zboża, bydła, mleka, jaj i t. d.)*	*Sprzedaż produktów rolnych, zakupionych u członków lub otrzymanych od nich do komisowej sprzedaży*	*1) Rachunek, stwierdzający należność członka lub osoby, nie będącej członkiem spółdzielni, za produkty rolne, sprzedane spółdzielni lub oddane jej do sprzedaży komisowej;* *2) Rachunek, stwierdzający należność spółdzielni wobec członka z tytułu prowizji komisowej*	*Rachnnek, stwierdzający należność spółdzielni, za produkty rolne, przez nią sprzedane*)*
Spółdzielnia magazynowa, np. spółdzielnia stolarzy, z których każdy wytwarza meble jako samodzielny przedsiębiorca i swoje wyroby dostawią do wspólnego sklepu, utrzymywanego przez spółdzielnię)	*Zawieranie z członkami umów o komisową sprzedaż towarów wytworzonych przez członków*	*Sprzedawanie towarów, wytworzonych przez członków i przez nich oddanych spółdzielni w komis*	*1) Rachunek, stwierdzający należność członka w razie sprzedania przez spółdzielnię towaru, który członek jej oddał w komis;* *2) Rachunek, stwierdzający należność spółdzielni wobec członka z tytułu prowizji komisowej*	*Rachunek, który spółdzielnia w razie sprzedaży towaru oddanego jej w komis—wręcza nabywcy i który stwierdza należność zą sprzedany towar.*
Spółdzielnią wytwórcza (np. spółdzielnia stolarzy, utrzymująca fabryki mebli, w której członkowie pracują)	*Sprzedawanie towarów, wytworzonych przez spółdzielnię*	*Zakupno surowców, maszyn, narzędzi, opału do maszyn i t. d.*	—	*Wszelkie rachunki zarówno wystawiane przez spółdzielnię, a stwierdzające jej należność za towary, które ona wytworzyła i sprzedała jakoteż wystawione dla spółdzielni, a tyczące się należności za towary, przez spółdzielnię kupione (surowce i t. p.).* *Rachunki, tyczące się należności za towary, przez spółdzielnię sprzedane, nie są wolne od opłaty, jakkolwiek wiążą się z podstawową działalnością spółdzielni. przy sprzedaży bowiam rachunki są tylko w takim razie wolne od opłaty, gdy działalność podstawową stanowi sprzedawanie towarów członkom.*

**) Zdarza się, że spółdzielnia rolnicza, sprzedawszy produkty rolne bądź swojej centrali handlowej, bądź innemu hurtownikowi, nie sporządza rachunku, lecz otrzymuje od odbiorcy towaru „notę kredytową" (czyli „rozrachunek"). Pismo takie, wymieniające rodzaje i ilości otrzymanych produktów rolnych oraz należności za nie (a określone w art. 72 u. o. s. jako „potwierdzenie odbioru towaru, wymieniające zarazem należność za towar") podlega opłacie stemplowej według zasad, tyczących się rachunków.*

Zdarza się, że spółdzielnia jest **kombinacją** dwóch lub więcej typów wyżej wymienionych. Np. spółdzielnie „rolniczo-handlowe" są kombinacją spółdzielni spożywców, spółdzielni zaopatrującej członków w środki produkcji i spółdzielni czysto rolniczej. W takim wypadku należy przy stosowaniu zasad, wyżej podanych, traktować każdą gałęź działalności odrębnie, jak gdyby ta gałęź stanowiła **wyłączny** zakres działania danej spółdzielni. (A zatem, o ile chodzi o wyżej określoną spółdzielnię „rolniczo-handlową", są **wolne** od opłaty: rachunki, stwierdzające należność spółdzielni za sprzedane członkom artykuły pierwszej potrzeby lub środki produkcji, jak również rachunki, stwierdzające należność wobec spółdzielni za produkty rolne, sprzedane spółdzielni lub jej oddane do komisowej sprzedaży oraz rachunki, stwierdzające należność spółdzielni wobec członka z tytułu prowizji komisowej (L. D. V. 3917/6/30).

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Min. Skarbu Nr. 14, z dnia 15. V. 1930 r.)

Druk. J. Eichhorn, Katowice.